

Pas a desnivell

Amb el sol al cap

El sistema d'administrar a base de fets consumats es va establint i si és que en un principi hi havia timidesa (cosa que no se sap) s'ha perdut del tot, junt amb el llast molestós de la vergonya. Al començament de cada temporada estival, es poden llegir comentaris de premsa anunciant sense mèrits profètics unes segures pujades de preus; aprofitant que la gent està distreta banyant-se, olorant pins i fent quilòmetres i quilòmetres a bord de tota mena de vehicles, es "retoquen" les tarifes sense necessitat de donar ex-

plicacions. Quan les víctimes retornin a la vida normal ja s'ho trobaran, ja no hi haurà res a fer. Es tracta d'una manera de procedir sense subtilesa, barroera i tot, que resulta d'una gran eficàcia degut al natural dolç i conformat d'una ciutadania maliciosament qualificada de rebeca.

Pel que fa a les explicacions, ja se sap: quantes menys ens en donin, millor, perquè s'ha de partir de la base que tampoc no ho entendríem o que no n'hem de fer res. Aquest poble —diuen— és immadur, com els nens als quals no se'ls nota la creixença i que volen molta paciència i un adreçador constant. Si per pur paternalisme, a vegades, es cau en la condescendència d'explicar, ja hi ha preparat un llenguatge jeroglífic, murri, amb el valor de les paraules canviat, que ens convida a fixar-nos-hi molt amb els ulls esbatanats perquè ens mantinguem en estat hipnòtic. És un subterfugi que, reduït al camp del diagnòstic, l'Arnau de Vilanova ja recomanava als seus col·legues: "Pot ésser que no n'obtingueu res de concret i, aleshores, heu de dir que es tracta d'una obstrucció del fetge; utilitzeu especialment la paraula *obstruït*, perquè ells no saben què significa i resulta de gran ajuda que un terme no sigui comprès pel poble".

I tant! Un cop comprovada l'efectivitat d'aquesta senzilla fórmula, la temptació d'aplicar-la extensament, i no tan sols en qüestió de preus, és irresistible. Si, a més, es fa servir de preferència per daurar les píndoles que ja ens han fet empassar, els administradors —de les píndoles— tenen molt de guanyat. Un prohòmet de l'Amèrica llatina, que es va fer famós en el transcurs de les lluites revolucionàries del seu país, no tenia temps per perdre'l amb requisits legals i afusellava a tort i a dret. "Primer mateu-los", deia, "i després esbrineu".

Els arbres de la plaça de Lesseps —i tants i tants altres de la nostra geografia— han mort així, sense formació de causa. I per ara, ningú no es creu obligat a donar explicacions; es deu tractar d'una obstrucció del fetge. D'algú o alguns que tenen un fetge com una rajada. ● PERE CALDERS

PERICH